

Maturitná téza č. 10

PODNIKATEĽSKÉ PLÁNOVANIE

Podnikanie v hotelierstve súvisí s mnohými rozhodnutiami a analýzami. Je špecifické v tom, že si podnikateľ musí vybrať lokalitu a triedu UZ podľa vyhlášky 277/2008 alebo sa rozhodnúť pre GZ nejakého konkrétneho typu s poskytovanými službami.

Podnikanie: je to sústavná činnosť uskutočňovaná podnikateľom vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, s cieľom dosahovať zisk v súlade so zákonmi.

Toto je definícia podľa Živnostenského zákona 455/1991 a Obchodného zákonníka 513/1991.

Plánovanie: je to proces vytýčenia cieľov a spôsobov (prostriedkov) na ich dosahovanie. Prostriedkami môžu byť:

- Pracovné prostriedky (personálne zabezpečenie)
- Kapacitné prostriedky (priestory)
- Materiálové prostriedky (tovary, suroviny)
- Finančné prostriedky (cudzie a vlastné zdroje)

Ciele musia byť vecne aj časovo vymedzené a merateľné.

Ciele aj prostriedky, ako aj analýzy a rozpočty sú uvedené v podnikateľskom zámere.

Podnikateľský zámer je dokument, ktorý odpovedá na viaceré otázky:

- Aká bude cena produktu?
- Aký je predpoklad dosahovania tržieb?
- Aké vysoké budú náklady?
- Aká je návratnosť nákladov?

Aby sa dalo odpovedať na tieto otázky, podnikateľ si nechá vypracovať tieto analýzy:

1. Analýza prostredia: hodnotí sa lokalita, kde záleží na hustote obyvateľov kvôli pracovnej sile, aj kvôli sezónnosti lokality.

2. Analýza trhového potenciálu: vyhodnocuje, či budeme mať hostí.

3. Analýza konkurencie: ak je konkurencia veľa, vyberá sa viac porovnateľných podnikov, čo považujeme za hlavnú konkurenciu. Pri novostavbách na novom trhu, kde konkurencia ešte neexistuje, tam sa táto analýza vynecháva.

4. Analýza miesta a spoločnosti: analýza infraštruktúry, hodnotí sa dostupnosť miesta dopravou a tiež vybavenosť technickou infraštruktúrou (plyn, voda, elektrina).

5. Analýza služieb: vyhodnocuje sa úspešnosť balíka služieb, ktorý budeme ponúkať.

6. Analýza marketingovej pozície: analyzujú sa spôsoby propagácie, ktorými sa získa a udrží pozícia na trhu a tiež odbytové cesty (cattering a donášková služba), ktoré môžu zlepšiť finančnú situáciu GZ.

Výber druhu podnikania

Rozhodovanie o druhu podnikania a kapacite zariadenia je pri UZ obmedzené existenciou vyhlášky MH SR 277/2008 o kategorizácii UZ a ich rozdelení na triedy, ktorá je účinná od 1. 1. 2009.

Pri GZ podobná vyhláška ako je kategorizácia neexistuje, reštaurácie sa už na jednotlivé triedy nedelia. Preto sa podnikateľ rozhoduje medzi GZ podľa funkcie:

- Základné služby (reštaurácia)
- Doplnkové služby (bistro, bufet)
- Spoločensko-zábavné služby (disco bar)

Ďalej sa rozdeľujú podľa priestorov, ktorými GZ disponuje:

- Aj skladové, aj výrobné, aj odbytové priestory (reštaurácia)
- Skladové a výrobné priestory (fast foody)
- Výrobné a odbytové priestory (fornetti, zmrzlina)

Výber formy podnikania

Právny rámec podnikania na Slovensku usmerňujú tieto právne predpisy:

- Živnostenský zákon 455/1991
- Obchodný zákonník 513/1991
- Občiansky zákonník 47/1992
- Zákon o účtovníctve 431/2002
- Zákon o konkurze a vyrovnaní 7/2005
- Vyhláška o stanovení všeobecnej ceny majetku 492/2004
- Občiansky a súdny poriadok 99/1963

Forma podnikania a orgány riadenia:

1. **Živnostníci** - rodinné zariadenie jednotlivca, napr. penzión nemá povinnosť vytvárať konkrétny orgán zo zákona
2. **Spoločné podnikanie - V.O.S.** - podľa spoločenskej zmluvy
3. **Spoločné podnikanie - K.S.** - podľa spoločenskej zmluvy alebo
riadiaci orgán: komplementári
kontrolný orgán: komandisti
4. **Kapitálová spoločnosť - S.R.O.** - vrcholový orgán: valné zhromaždenie
kontrolný orgán: dozorná rada
5. **Kapitálová spoločnosť - A.S.** - vrcholový orgán: valné zhromaždenie
riadiaci orgán: predstavenstvo
kontrolný orgán: dozorná rada
(člen predstavenstva nesmie byť členom dozornej rady)
6. **Družstvo** - výkonný orgán: členská schôdza
riadiaci orgán: predstavenstvo
kontrolný orgán: dozorná rada = kontrolná komisia
7. **Štátne podniky** - riadiaci orgán: vedenie podniku
kontrolný orgán: dozorná rada

Živnostenské podnikanie na Slovensku

- Podnikateľom môže byť FO alebo PO za podmienok, ktoré určujú osobitné zákony
- Občiansky zákonník definuje ako podnikateľov aj PO
- Podnikateľom v UZ a GZ môže byť živnostník, ktorý získal živnostenské oprávnenie
- Na živnostenskom oprávnení sú údaje ako
 - meno
 - bydlisko
 - rodné číslo
 - obchodné meno
 - predmet a miesto podnikania
 - IČO
 - adresy prevádzkarní
 - doba podnikania

Podmienkou založenia živnosti je splnenie všeobecných podmienok:

- Spôsobilosť vykonávať právne úkony (svojprávnosť)
- Vek nad 18 rokov
- Bezúhonnosť (žiadny záznam v registri trestov)

A špeciálnych podmienok

- Odborná spôsobilosť, ktorá sa dokazuje dokladom (o vzdelaní)

Doklady:

1. **výučný list** – inak vysvedčenie o záverečnej skúške na strednej odbornej škole a doklad o odbornej praxi

2. **maturitné vysvedčenie** – na strednej odbornej škole alebo gymnázii s predmetmi odbornej výchovy
3. **doklad o ukončení strednej školy** spolu s dokladom o rekvalifikácii a dokladom o odbornej praxi
4. **diplom o ukončení vysokej školy** v odbore + prax
5. **doklad o ukončení vyššieho odborného štúdia**
6. ak má uchádzač viac ako 45 rokov, uvedené doklady sú nahradené **10 ročnou praxou v odbore**, ak od ukončenia praxe neubehli viac ako 3 roky

Rozdelenie živností podľa požiadaviek na odbornú spôsobilosť:

1. remeselná živnosť: podmienkou je výučný list a prax v odbore

- Výroba sladu a piva
- Cukrárenská výroba
- Pekárenská výroba

2. viazaná živnosť: preukazuje sa dokladom o odbornej spôsobilosti, nie len výučným listom a praxou

- Prevádzkovanie CK
 - vysokoškolské vzdelanie ekonomického alebo právnického smeru a 2 roky praxe
 - vyššie odborné vzdelanie a 3 roky praxe
 - úplné stredné vzdelanie a 5 rokov praxe

Podobné je to pri prevádzkovaní CA.

3. voľná živnosť: splnenie všeobecných podmienok

- hostesky
- predaj alko, nealko a miešaných nápojov na priamu konzumáciu, ak sú priemyselne vyrábané a podávané vo fľaši
- predaj zmrzlín
- predaj domáceho vína, ak netrvá dlhšie ako 4 mesiace
- predaj tepelne upravených mäsitých a bezmäsitých jedál v rámci rýchleho občerstvenia
- predaj jedál a nápojov na priamu konzumáciu v UZ s kapacitou do 10 lôžok
- podomový obchod
- upratovacie práce
- prekladateľská činnosť

Kapacita zariadenia

- pri UZ ju ovplyvňuje vyhláška 277/2008
- pri GZ je to druh, ktorý podnikateľ zvolí
- v starej vyhláške 125/1995, keď sa ešte reštaurácie rozdeľovali na jednotlivé triedy, bola presne definovaná plocha v m² na 1 miesto na sedenie
- v súčasnosti to už nie je nikde stanovené, ale podnikatelia sa dobrovoľne riadia touto starou vyhláškou

Kapacita v UZ sa vyjadruje:

- počtom izieb (medzinárodný ukazovateľ)
- počtom lôžok

Kapacita v GZ sa vyjadruje:

- počtom stoličiek
- obrátkou stoličky – počet hostí/počet stoličiek
- odbytovou plochou na 1 stoličku
 - 1,8 m² – reštaurácia 1. skupiny
 - 1,6 m² – reštaurácia 2. skupiny
 - 1,4 m² – reštaurácia 3. skupiny
 - 1,2 m² – bufet, jedáleň so samoobsluhou

Kapacita výrobného strediska v GZ sa vyjadruje:

- počtom vyrobených porcií
- objemom spracovaných surovín

Rozhodnutie o kapacite musí byť predvídavé s ohľadom na vývoj v podnikaní (napr. dostavba dependance alebo terasy pri GZ). Závisí to od finančných možností, veľkosti pozemku. Ak je pozemok príliš veľký, zaťažuje to fixné náklady na začiatku podnikania. Ak je príliš malý, tak nie je možné neskôr rozširovať stavbu.

Pri malých podnikoch, ktoré sú na živnosť alebo pri rodinných podnikoch závisí kapacita od

- počtu rodinných príslušníkov (na začiatku podnikania), neskôr to závisí od ochoty prijať nových pracovníkov, prípadne brigádnikov
- veľkosti budovy a počtu jej izieb
- povinnosti zriadiť podľa vyhlášky GZ (ak je UZ veľké – 3* hotel, tak je nutné podľa vyhlášky 277/2008 zriadiť GZ s celodenným stravovaním)

Kapacitu ovplyvňuje do istej miery aj lokalita, napr. UZ s vyššou kapacitou sú typické pre mestá (vyplýva to z koncentrácie obchodu, kultúry a kongresovej turistiky do miest). Pre krajinné prostredie je typické UZ s nižšou kapacitou. Výnimkou sú horské hotely, ktoré majú vyššiu kapacitu.

Kapacita zariadenia vyplýva z:

- **vonkajších činiteľov** – exaktné analýzy
 - analýza prostredia
 - analýza trhového potenciálu
 - analýza miesta a spoločnosti
- **vnútorných činiteľov** – rozhodnutie podnikateľa
 - aké chce mať tržby
 - aké chce mať návraty nákladov